

Mededeling CBFA_2010_18 dd. 25 augustus 2010

Vereiste verhoogde waakzaamheid in het kader van de bestrijding van het witwassen van geld, de financiering van terrorisme en de proliferatie van massavernietigingswapens

Toepassingsveld:

De financiële ondernemingen die onder toezicht van de CBFA staan en krachtens de wet van 11 januari 1993 onderworpen zijn aan de verplichtingen tot voorkoming van het witwassen van geld en de financiering van terrorisme, namelijk:

- de kredietinstellingen en de in België gevestigde bijkantoren van kredietinstellingen naar buitenlands recht;
- de beleggingsondernemingen en de in België gevestigde bijkantoren van beleggingsondernemingen naar buitenlands recht;
- de beheervenootschappen van instellingen voor collectieve belegging;
- de levensverzekeringsondernemingen;
- de wisselkantoren;
- de betalingsinstellingen;
- de hypotheekondernemingen;
- de marktondernemingen;
- de verzekeringstussenpersonen die, buiten elke exclusieve agentuurovereenkomst, werkzaamheden uitoefenen in de groep van activiteiten "leven";
- en de makelaars in bank- en beleggingsdiensten.

Samenvatting/Doelstelling:

Rekening houdend met de ernstige bezorgdheid waaraan onlangs opnieuw uiting is gegeven door de VN-Veiligheidsraad, de Financial Action Task Force (FATF) en de Raad van Europa over, enerzijds, de risico's van proliferatie van massavernietigingswapens die verbonden zijn aan het nucleaire programma van Iran en, anderzijds, de lacunes in de mechanismen die in dit land worden aangewend voor de bestrijding van het witwassen van geld en de financiering van terrorisme, wil de CBFA via deze mededeling de waarschuwing met betrekking tot dit land, die zij via de mededeling CBFA_2009_27 van 1 juli 2009 aan de financiële instellingen heeft gericht, herhalen en actualiseren. In deze mededeling wordt ook rekening gehouden met de beslissingen die de FATF heeft genomen op haar plenaire vergadering van juni 2010 in verband met de lijst van de andere landen waar de mechanismen voor de bestrijding van het witwassen van geld en de financiering van terrorisme ernstige lacunes vertonen.

Structuur:

Inleiding

1. Ten aanzien van Iran
2. Ten aanzien van de Democratische Volksrepubliek Korea en van Sao Tomé en Príncipe
3. Ten aanzien van de landen die door de FATF geïdentificeerd zijn als landen die zich geëngageerd hebben door middel van een actieplan om hun tekortkomingen op het gebied van de bestrijding van het witwassen van geld en de financiering van terrorisme aan te pakken

Geachte Mevrouw, Geachte Heer,

Inleiding

In haar mededeling CBFA_2009_27 van 1 juli 2009 vestigt de CBFA de aandacht van de financiële instellingen specifiek op de grote risico's op het gebied van het witwassen van geld en de financiering van terrorisme die verbonden kunnen zijn aan de verrichtingen en zakenrelaties waar personen bij betrokken zijn die banden hebben met Iran, Oezbekistan, Turkmenistan en Azerbeidzjan, en op de maatregelen van verhoogde waakzaamheid die vereist zijn voor die verrichtingen en zakenrelaties.

In haar circulaire CBFA_2010_09 van 6 april 2010 over de waakzaamheidsplicht ten aanzien van het cliënteel, voorkoming van het gebruik van het financiële stelsel voor witwassen van geld en terrorismefinanciering, en voorkoming van de financiering van de proliferatie van massavernietigingswapens (afdeling 5.2.2.4) onderstreept de CBFA dat de financiële instellingen, om de maatregelen van verhoogde waakzaamheid correct te kunnen toepassen in alle situaties waar dit nodig is, zich op de hoogte moeten houden van de lijst van landen en gebieden die volgens de Financial Action Task Force (FATF) niet meewerken aan de bestrijding van witwassen van geld en terrorismefinanciering, of in verband waarmee de FATF aanbeveelt tegenmaatregelen te nemen of een verhoogde waakzaamheid aan de dag te leggen. Te dien einde beveelt de CBFA aan geregeld de website van de FATF te consulteren (<http://www.fatf-gafi.org>), met name na de plenaire vergaderingen die jaarlijks plaatsvinden in februari, juni en oktober.

In dit verband wordt de aandacht van de financiële instellingen gevestigd op de nieuwe beslissingen die ter zake zijn genomen door de plenaire vergadering van de FATF, op 25 juni 2010. In België zijn die beslissingen diezelfde dag nog overgenomen in een mededeling van de Cel voor Financiële-Informatieverwerking, die ook beschikbaar is op de website van die Cel (<http://www.CTIF-CFI.be>), onder de rubriek "Internationale organisaties", "FAG- Openbare verklaringen".

Wat de bestrijding van de proliferatie van massavernietigingswapens betreft, moet de aandacht van de financiële instellingen ook gevestigd worden op de Resolutie 1929(2010) die op 9 juni 2010 werd aangenomen door de VN-Veiligheidsraad over het nucleaire programma van Iran en die in het verlengde ligt van verschillende andere resoluties die vroeger zijn aangenomen over de proliferatie van kernwapens in dit land (zie <http://www.un.org>).

Op het niveau van de Europese Unie dient ook gewezen te worden op de uitvoeringsverordening (EU) nr. 668/2010 van de Raad van 26 juli 2010 houdende uitvoering van artikel 7, lid 2, van Verordening (EG) nr. 423/2007 betreffende beperkende maatregelen ten aanzien van Iran, die in het Officieel Publicatieblad van de Europese Unie van 27 juli 2010 werd gepubliceerd.

De financiële instellingen worden verzocht na te gaan of het nodig is hun interne procedures aan te passen aan deze nieuwe beslissingen die op internationaal niveau en op het niveau van de Europese Unie zijn genomen.

1. Ten aanzien van Iran

Aangezien de oproep die de FATF aan alle staten had gericht om tegenmaatregelen te nemen tegen Iran, gehandhaafd blijft wegens de tekortkomingen van dit land op het gebied van de bestrijding van het witwassen van geld en de financiering van terrorisme, blijven de maatregelen die vermeld zijn in mededeling CBFA_2009_27 van 1 juli 2009 (cf. http://www.cbfa.be/nl/ki/circ/pdf/cbfa_2009_27.pdf) van toepassing.

Voor alle occasionele verrichtingen en zakenrelaties waar in welke hoedanigheid ook natuurlijke of rechtspersonen bij betrokken zijn die gedomicilieerd of gevestigd zijn in Iran of andere banden hebben met dit land, moet dus een verhoogde waakzaamheid worden aangehouden.

Daarenboven is de CBFA van oordeel dat alle voornoemde nieuwe internationale beslissingen over Iran vereisen, met toepassing van artikel 28, § 2, 2de streepje van haar reglement van 23 februari 2010 betreffende de voorkoming van het witwassen van geld en de financiering van terrorisme, dat de financiële instellingen die een zakenrelatie hebben met een kredietinstelling of financiële instelling naar Iraans recht of die gevestigd zijn in Iran, die zakenrelatie opnieuw onderzoeken, in het licht van de nieuwe informatie. Na dit nieuwe onderzoek moet de effectieve leiding zo spoedig mogelijk een formele beslissing nemen over de instandhouding of de beëindiging van die zakenrelatie.

Naast die maatregelen van verhoogde waakzaamheid ter bestrijding van het witwassen van geld en de financiering van terrorisme moeten er ook nieuwe maatregelen worden genomen ter bestrijding van de proliferatie van massavernietigingswapens in Iran.

In dit verband worden de financiële instellingen verzocht kennis te nemen van de voornoemde resolutie 1929/2010 van de VN-Veiligheidsraad van 9 juni 2010 (met name van de paragrafen 21 en 22). Met betrekking tot deze resolutie dient met name te worden opgemerkt dat zij de eerder aangenomen maatregelen versterkt en in het bijzonder bedoeld is om "*à empêcher la fourniture de services financiers sur leur territoire, notamment les services d'assurance et de réassurance, ou le transfert vers, par ou depuis leur territoire, à ou par leurs nationaux ou des entités relevant de leur juridiction (y compris les filiales à l'étranger), ou des personnes ou institutions financières se trouvant sur leur territoire, de tous fonds, autres actifs ou ressources économiques s'ils disposent d'informations leur donnant des motifs raisonnables de penser que ces services, actifs ou ressources pourraient contribuer aux activités nucléaires de l'Iran posant un risque de prolifération ou à la mise au point de vecteurs d'armes nucléaires, notamment en gelant les fonds, autres actifs et ressources économiques se trouvant sur leur territoire ou qui se trouveraient plus tard sur leur territoire, ou qui sont soumis à leur juridiction ou viendraient à l'être, et sont associés à ces programmes ou activités, et en exerçant une surveillance renforcée pour prévenir de telles transactions, en accord avec leurs autorités nationales et conformément à leur législation nationale.*"

De financiële instellingen moeten er ook op toezien dat ze in hun interne procedures voor de bestrijding van de proliferatie van massavernietigingswapens, waarvan sprake in de voornoemde circulaire CBFA_2010_09 van 6 april 2010 (zie met name de afdelingen 6.1.2 en 7.2), onverwijld rekening houden met de lijst van de personen, entiteiten en lichamen die door de uitvoeringsverordening (EU) nr. 668/2010 van de Raad van 26 juli 2010 zijn toegevoegd aan de lijst die opgenomen is in bijlage V van verordening (EG) nr. 423/2007 van 19 april 2007 betreffende beperkende maatregelen ten aanzien van Iran. Er zij aan herinnerd dat alle tegoeden en economische middelen die toebehoren aan, eigendom zijn van, in het bezit zijn of onder zeggenschap staan van de personen, entiteiten en lichamen die in die bijlage zijn vermeld, moeten worden bevroren, met toepassing van de voornoemde Europese verordening.

2. Ten aanzien van de Democratische Volksrepubliek Korea en van Sao Tomé en Príncipe

In haar openbare verklaring van 25 juni 2010 identificeert de FATF de Democratische Volksrepubliek Korea enerzijds en de eilanden Sao Tomé en Príncipe anderzijds, als landen met strategische tekortkomingen op het gebied van de bestrijding van het witwassen van geld en de financiering van terrorisme, die zich in juni 2010 nog niet geëngageerd hadden om samen met de FATF een actieplan te ontwikkelen en toe te passen om die tekortkomingen aan te pakken.

Voor Noord-Korea wijst de FAFT er ook op dat dit land geen gehoor heeft gegeven aan haar herhaalde oproepen om dit probleem op te lossen.

In beide gevallen onderstreept de FAFT dat de tekortkomingen die deze twee landen vertonen een risico vormen voor het internationaal financieel stelsel.

Uitgaande van deze openbare verklaring van de FATF verzoekt de CBFA de Belgische financiële instellingen een verhoogde waakzaamheid aan de dag te leggen met betrekking tot de zakenrelaties die zij aanknopen of onderhouden en met betrekking tot de occasionele verrichtingen die zij uitvoeren wanneer bij die zakenrelaties of occasionele verrichtingen natuurlijke of rechtspersonen betrokken zijn, in welke hoedanigheid ook, die gedomicilieerd of gevestigd zijn in die twee landen of die andere banden hebben met die landen.

3. Ten aanzien van de landen die de FATF geïdentificeerd heeft als landen die zich geëngageerd hebben door middel van een actieplan om hun tekortkomingen op het gebied van het witwassen van geld en de financiering van terrorisme aan te pakken.

In het huidige stadium heeft de FATF een aantal landen geïdentificeerd waarvan de beoordelingen (3de cyclus) op grond van haar 40 Aanbevelingen inzake het witwassen van geld en haar 9 Bijzondere Aanbevelingen inzake terrorismefinanciering hebben aangetoond dat de maatregelen die zij nemen, ernstige tekortkomingen vertonen, maar die zich geëngageerd hebben door middel van een actieplan om hieraan te verhelpen.

Deze lijst, die aangepast zal worden naargelang van de voortgang van de werkzaamheden van de FATF en op grond van de beslissingen die op haar komende plenaire vergaderingen zullen worden genomen, telt momenteel 25 landen:

- ✓ Angola
- ✓ Antigua en Barbuda
- ✓ Azerbeidzjan
- ✓ Bolivia
- ✓ Ecuador
- ✓ Ethiopië
- ✓ Griekenland
- ✓ Indonesië
- ✓ Jemen
- ✓ Kenia
- ✓ Marokko
- ✓ Myanmar
- ✓ Nepal
- ✓ Nigeria
- ✓ Oekraïne
- ✓ Pakistan
- ✓ Paraguay
- ✓ Qatar
- ✓ Sudan
- ✓ Sri Lanka
- ✓ Syrië
- ✓ Thailand
- ✓ Trinidad en Tobago
- ✓ Turkije
- ✓ Turkmenistan

In tegenstelling tot in de gevallen bedoeld in de punten 1 en 2 van deze mededeling, beveelt de FATF niet aan tegenmaatregelen te nemen tegen deze landen en eist zij niet dat er een verhoogde waakzaamheid aan de dag wordt gelegd ten aanzien van de occasionele verrichtingen of zakenrelaties waar personen bij betrokken zijn die banden hebben met deze landen.

In navolging van de mededeling van de CFI van 25 juni 2010 beveelt de CBFA de financiële instellingen aan in hun risicoanalyse rekening te houden met de door de FATF geïdentificeerde tekortkomingen in de mechanismen voor de bestrijding van het witwassen van geld en de financiering van terrorisme van die landen, die rechtvaardigen dat die landen in de lijst worden opgenomen. Er dient echter rekening gehouden te worden met het feit dat de omstandigheden die een opname in die lijst rechtvaardigen, aanzienlijk kunnen verschillen van land tot land en dat dus ook de maatregelen die genomen moeten worden op het vlak van het cliëntacceptatiebeleid en de waakzaamheid ten aanzien van verrichtingen en zakenrelaties kunnen verschillen van land tot land. Voor meer details over de tekortkomingen van elk van die landen verwijzen wij naar het document getiteld "*Improving Global AML/CFT Compliance: On-going Process*", dat beschikbaar is op de website van de FATF.

Wat Azerbeidzjan betreft, merken we op dat MONEYVAL (regionale FATF-stijl organisatie opgericht door de Raad van Europa) in een openbare verklaring van 14 december 2009 akte genomen heeft van de vooruitgang die dit land geboekt heeft en haar openbare verklaring van 12 december 2008 heeft ingetrokken. Ook de FATF heeft haar waarschuwing en vroegere oproep om een verhoogde waakzaamheid aan de dag te leggen ten aanzien van Oezbekistan en Turkmenistan niet langer gehandhaafd. De maatregelen die vermeld zijn in punt II van de voornoemde mededeling CBFA_2009_27 van 1 juli 2009 zijn dus niet langer van toepassing op die drie landen. Azerbeidzjan en Turkmenistan zijn echter wel opgenomen in de bovenstaande FATF-lijst, zodat de maatregelen die in het vorige lid zijn opgesomd, op hen van toepassing zijn.

Gelieve te noteren dat deze mededeling eveneens aan de erkend(e) revisor(en) van uw instelling wordt gericht.

Hoogachtend,

De Voorzitter,

Jean-Paul SERVAIS